

**PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK ÇALIŞMALARININ KAVRAMSAL,
ENTELEKTÜEL VE SOSYAL YAPISI¹**
CONCEPTUAL, INTELLECTUAL AND SOCIAL STRUCTURE OF PSYCHOLOGICAL
RESILIENCE STUDIES

Dr. Öğretim Üyesi Zeynep Dilara TINAZ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Tokat Meslek Yüksekokulu/Yönetim Ve Organizasyon
Bölümü/İşletme Yönetimi

zeynepdilara.tinaz@gop.edu.tr; <https://orcid.org/0000-0002-8063-9749>

ÖZET

Bu çalışmada psikolojik dayanıklılık konusunda yapılmış araştırmaların kavramsal, entelektüel ve sosyal yapısını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma evrenini 08.11.2025 (2026 hariç) tarihinde “Web Of Science” veri tabanı, “core collection”, “psychological resilience” “tile” kısıtı ile yapılan taramada ulaşılan makale formundaki 1.424 bilimsel çalışma oluşturmaktadır. Veriler R programı Biblioshny paketi ile analiz edilmiştir. Alanla ilgili ilk çalışmanın 1988 yılında yapıldığı görülmektedir. Alana 5.175 yazar katkıda bulunmuştur. Tek yazarlı makale sayısı 88 olup geriye kalan makaleler ortak yazarlı olarak üretilmiştir. Makale başına ortak yazar yüzdesi 4,67’dir. 2010 yılına kadar, yayın yapılmayan yıllar çoğunlukta olmakla beraber, yıllık yayın sayısı en fazla 5’tir. 2015 yılından itibaren yıllık yayın sayısı çok büyük bir artış göstermiş 2025 yılında 382’ye ulaşmıştır. Alanla ilgili en çok makale yayınlayan dergi “Frontiers In Psychology”, en çok makale üreten yazar “Sharpley, Christopher F.”, en çok atıf alan yazar “Mustafa Sarkar”, en çok atıf alan makale “Psychological Resilience A Review and Critique of Definitions, Concepts, and Theory (2013: Fletcher, Sarkar)” olmuştur. Hem sorumlu yazar hem de ülkelere göre makale üretiminde Çin ilk sıradadır. Çin’i Amerika ve Türkiye takip etmektedir. Ancak en çok atıf yapılan ülkeler içinde Amerika birinci sırada iken onu Çin, İngiltere ve Türkiye takip etmektedir. Kavramsal yapı incelendiğinde yayınlarda stres, depresyon, sağlık, anksiyete, akıl sağlığı ve sosyal desteğin en çok kullanılan anahtar kelimeler olduğu görülmektedir. Oluşan ortak oluşum ağı anahtar kelimelerin üç farklı kümede toplandığını ortaya koymaktadır. Bu kümeler stres, yaşam kalitesi ve tatmin olarak belirlenmiştir. Yayın sayısının artış gösterdiği 2015 yılından bugüne alanla ilgili çalışmaların kronik ağrı, travma sonrası stres bozukluğu, epidemiyoloji, prostat, stres, depresyon, fiziksel aktivite ve egzersiz gibi konulara yöneldiği görülmektedir. Entelektüel yapıyı ortaya çıkarmak için ortak atıf analizi yapıldığında yazarların 7 farklı kümede toplandığı anlaşılmaktadır. En fazla ortak atıf alan yazarının K.M. Connor olduğu tespit edilmiştir. Sosyal yapıyı ortaya koyan işbirliği ağı ise yazarların 9 farklı kümede toplandığını göstermektedir. En fazla işbirliğinde bulunan yazar Zhang I.’dir. Konuyla ilgili diğer ülkelerle en çok işbirliğinde bulunan ülke ise Çin olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Güçlülük, Bilimsel Alan Haritalama, Bibliyometrik Analiz

ABSTRACT

This study aims to reveal the conceptual, intellectual, and social structure of research on psychological resilience. The research population consists of 1,424 scientific articles retrieved from a search conducted on November 8, 2025 (excluding 2026) using the “Web of Science” database, “core collection,” and the “psychological resilience” “tile” criteria. The

¹ Bu makale 17-19 Kasım 2025, Fergana, Özbekistan’da düzenlenen IMVHSC ULUSLARARASI 10. TIP, SAĞLIK VE VETERİNER BİLİMLERİ KONGRESİ’nde bildirisi olarak sunulmuştur.

data were analyzed using the R program Biblioshiny package. The first study in the field was published in 1988. 5,175 authors contributed to the field. There were 88 single-authored articles, and the remaining articles were co-authored. The percentage of co-authors per article was 4.67. Until 2010, the number of publications per year was at most 5, although the majority of years were without publications. Since 2015, the number of annual publications has increased significantly, reaching 382 in 2025. The journal that published the most articles in the field was “Frontiers in Psychology,” the author who produced the most articles was “Sharpley, Christopher F.,” the most cited author was “Mustafa Sarkar,” and the most cited article was “Psychological Resilience: A Review and Critique of Definitions, Concepts, and Theory (2013: Fletcher, Sarkar). China leads in article production by both corresponding author and country. China is followed by the US and Turkey. However, among the most cited countries, the US is first, followed by China, the UK, and Turkey. An examination of the conceptual structure reveals that stress, depression, health, anxiety, mental health, and social support are the most frequently used keywords in the publications. The resulting co-occurrence network reveals that the keywords are clustered into three distinct clusters: stress, quality of life, and satisfaction. Since 2015, when the number of publications increased, studies in the field have focused on topics such as chronic pain, post-traumatic stress disorder, epidemiology, prostate, stress, depression, physical activity, and exercise. A co-citation analysis to reveal the intellectual structure reveals that authors cluster in seven different clusters. The most co-cited author was identified as K.M. Connor. The collaboration network, which reveals the social structure, reveals that authors cluster in nine different clusters. Zhang I. is the author with the most collaborations. China has collaborated most with other countries on the subject.

Keywords: Psychological Strength, Scientific Field Mapping, Bibliometric Analysis

1. GİRİŞ

Psikolojik dayanıklılık insanı konu edinmesi bakımından sağlık bilimlerinden sosyal bilimlere kadar çok geniş bir alanda bilimsel araştırmaların konusu olmaktadır. Dayanıklılığın bağımsız değişken olarak olumlu sonuçlara yol açması, birçok disiplin tarafından incelenmesinin nedeni olarak gösterilebilir. Psikolojik dayanıklılığın geniş bir alanda incelenmesi sebebiyle onun kavramsal, entelektüel ve sosyal açıdan bilimsel haritasının ortaya koyulması bir gereklilik olarak görülmektedir.

Yakın zamanda meme kanseri hastaları üzerinde yapılan bir araştırma (Ulibarri-Ochoa et al., 2024) psikolojik dayanıklılığın hastaların iyi-oluşları üzerinde pozitif yönde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Yine yapılan başka bir çalışma (Özdemir et al., 2025) vücut kitle indeksi ile psikolojik dayanıklılık arasında negatif bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Konunun pek çok disiplin tarafından incelenmesinin bir başka nedeni de sonuç değişkeni olarak dayanıklılığa sebep olan yordayıcıları tespit etme arzusudur. Özcan ve arkadaşları (2025) yaptıkları çalışmada futbol eğitiminin psikolojik dayanıklılığı etkilediği sonucuna ulaşmıştır. İstenir sonuçlara yol açması bakımından psikolojik dayanıklılığa sebep olan faktörlerin ortaya çıkarılması beklenen bir gelişmedir.

Literatürde psikolojik dayanıklılık çalışmalarının bilimsel haritasını ortaya koyan bir araştırmaya ulaşılabilmektedir. Ancak bu araştırma (Su vd., 2023) Web Of Science veri tabanını baz almakla birlikte sadece 2010-2022 yılları arasındaki çalışmalara odaklanmıştır. Alanla ilgili 2010 yılına kadar yapılan ve 2022 yılından sonraki yayınlar bu araştırmaya dahil edilmemiştir. Bu yayınların da analize dâhil edilmesi konunun seyri açısından önemli görülmektedir. Bu çalışmada 1988 yılından günümüze kadar yapılmış psikolojik dayanıklılık araştırmalarının kavramsal, entelektüel ve sosyal yapısını ortaya koymak amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırma evrenini 08.11.2025 (2026 hariç) tarihinde “wos” veri tabanı, “core collection”, “psychological resilience” “tile” kısıtı ile yapılan taramada ulaşılan makale formundaki 1.424 bilimsel çalışma oluşturmaktadır. Makaleler tüm analizleri yapabilmek için “Full Record and Cited References” olarak indirilmiştir. Ancak veri tabanının veri indirme kısıtı nedeniyle makaleler 3 ayrı dosya halinde indirilmiş, daha sonra dosyalar birleştirilmiştir. Veriler R programı Biblioshny paketi ile analiz edilmiştir. Analiz için gerekli metadatanın varlığını gösteren bilgiler Tablo 1’de verilmiştir. Buna göre makalelerden elde edilen veriler bibliyometrik analiz için yeterli düzeydedir.

Tablo 1. Kayıp Veri Tablosu

Metadata	Description	Missing Counts	Missing %	Status
AU	Author	0	0.00	Excellent
CR	Cited References	0	0.00	Excellent
DT	Document Type	0	0.00	Excellent
SO	Journal	0	0.00	Excellent
LA	Language	0	0.00	Excellent
PY	Publication Year	0	0.00	Excellent
WC	Science Categories	0	0.00	Excellent
TI	Title	0	0.00	Excellent
TC	Total Citation	0	0.00	Excellent
C1	Affiliation	4	0.28	Good
RP	Corresponding Author	4	0.28	Good
AB	Abstract	8	0.56	Good
DI	DOI	43	3.02	Good
DE	Keywords	89	6.25	Good
ID	Keywords Plus	115	8.08	Good

3. BULGULAR

Bulgular iki başlık halinde özetlenecektir. Öncelikle performans analizi yapılarak konuya ilişkin bilimsel çıktılar açısından alanın görünümü verilecek daha sonra ise bilimsel alan haritalama yapılarak yazarlar, çalışmalar, kavramlar ve atıflar arasındaki ilişki ağları ortaya koyulacaktır.

3.1 Performans Analizi

Alanla ilgili ilk çalışmanın 1988 yılında yapıldığı görülmektedir. Alana 5.175 yazar katkıda bulunmuştur. Tek yazarlı makale sayısı 88 olup geriye kalan makaleler ortak yazarlı olarak üretilmiştir. Makale başına ortak yazar yüzdesi 4,67’dir. Makalelerle ilgili temel bilgiler Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2. Makalelerle İlgili Temel Bilgiler

Tanım	Sonuçlar
VERİLER HAKKINDA TEMEL BİLGİLER	
Zaman Aralığı	1988:2025
Kaynaklar (Dergiler, Kitaplar vb.)	664
Belgeler	1424
Yıllık Büyüme Oranı %	17.46
Belge Ortalama Yaşı	2.77
Belge Başına Ortalama Atıf Sayısı	16.91
Referanslar	57090
BELGE İÇERİĞİ	
Anahtar Kelimeler Artı (ID)	1886
Yazar Anahtar Kelimeleri (DE)	2875
YAZARLAR	
Yazarlar	5175
Tek yazarlı belgelerin yazarları	85
YAZAR İŞ BİRLİĞİ	
Tek yazarlı belgeler	88
Belge başına ortak yazar sayısı	4.67
Uluslararası ortak yazarlık oranı %	15.03
BELGE TÜRLERİ	
Makale	1360
Makale; kitap bölümü	4
Makale; erken erişim	55
Makale; erken erişim; geri çekilmiş yayın	1
Makale; bildiri kitabı	2
Makale; geri çekilmiş yayın	2

Psikolojik dayanıklılık çalışmalarının yayın sayısı açısından eğilimini görmek üzere yayın sayıları incelenmiştir. Yayın yapılmayan yıllar çoğunlukta olmakla beraber 2010 yılına kadar yıllık yayın sayısının en fazla 5 olduğu görülmektedir. 2015 yılından itibaren yıllık yayın sayısı çok büyük bir artış göstermiş 2025 yılında 382'ye ulaşmıştır. Tablo 3 yıllara göre yayın sayılarını göstermektedir. Psikolojik dayanıklılık konusunda yapılan çalışmaların son 10 yılda çarpıcı bir şekilde arttığını söylemek mümkündür.

Tablo 3. Yıllara Göre Yayın Sayıları

Yıl	Yayın Sayısı	Yıl	Yayın Sayısı
1988	1	2007	2
1989	0	2008	5
1990	0	2009	3
1991	1	2010	8
1992	0	2011	7
1993	0	2012	5
1994	0	2013	11
1995	0	2014	17
1996	0	2015	14
1997	0	2016	22
1998	1	2017	21
1999	0	2018	33
2000	0	2019	46
2001	0	2020	64
2002	0	2021	118
2003	0	2022	162
2004	2	2023	198
2005	0	2024	294
2006	3	2025	386

Araştırma bulgularının en çok yayımlandığı dergiler de bir diğer diğer dikkat çekici husustur. En çok makale yayımlayan dergi 101 makale ile “Frontiers In Psychology”dir. Onu 30 makale ile “BMC Psychology” ve 28 makale ile “Current Psychology” takip etmektedir. Tablo 4 yayın sayısı 15’in üstünde olan ilk 13 dergiyi göstermektedir. Buna göre sayfalarında psikolojik dayanıklılık çalışmalarına en çok yer veren dergiler psikoloji, psikiyatri ve sağlık alanlarında yayın yapan dergilerdir.

Tablo 4: Yayın Sayısına Göre Dergiler

Dergi	Makale
1. FRONTIERS IN PSYCHOLOGY	101
2. BMC PSYCHOLOGY	30
3. CURRENT PSYCHOLOGY	28
4. FRONTIERS IN PSYCHIATRY	26
5. FRONTIERS IN PUBLIC HEALTH	24
6. SCIENTIFIC REPORTS	24
7. PSYCHOLOGY RESEARCH AND BEHAVIOR MANAGEMENT	19
8. INTERNATIONAL JOURNAL OF ENVIRONMENTAL RESEARCH AND PUBLIC HEALTH	16
9. JOURNAL OF AFFECTIVE DISORDERS	16
10. BEHAVIORAL SCIENCES	15
11. BMC NURSING	15
12. BMC PSYCHIATRY	15
13. PLOS ONE	15

Alana katkı sağlayan yazarlar incelendiğinde en çok makale üreten yazarın “Sharpley, Christopher F.”, en çok atıf alan yazarın “Mustafa Sarkar” olduğu görülmektedir. Psikolojik dayanıklılıkla ilgili en çok atıf alan makalenin de Fletcher ve Sarkar (2013) tarafından kaleme alınan “Psychological Resilience A Review and Critique of Definitions, Concepts, and Theory” olduğu görülmektedir. Tablo 5 en çok yayın üreten ve en çok atıf alan yazarları göstermektedir.

Tablo 5: En Çok Yayın Yapan ve En Çok Atıf Alan Yazarlar

Yazar	Makale	Yazar	Atıf
1. WANG Y.	21	1. SARKAR M.	262
2. ZHANG L.	19	2. FLETCHER D.	259
3. SHARPLEY C.F.	16	3. BONANNO G.A.	69
4. BITSIKA V.	15	4. KOENEN K.C.	69
5. LI Y.	12	5. GALEA S.	61
6. ZHANG Y.	12	6. BUCCIARELLI A.	57
7. CHEN Y.	10	7. VLAHOV D.	57
8. LI X.	10	8. WANG Y.	55
9. CHANG Y.H.	9	9. DOBSON K.S.	44
10. KOENEN K.C.	9	10. POOLE J.C.	44

Psikolojik dayanıklılık çalışmalarının sayısı ülkeye göre incelendiğinde sorumlu yazarın ülkesine göre makale üretiminde Çin’in ilk sırada olduğu görülmektedir. Onu A.B.D., Türkiye ve Avusturalya takip etmektedir. Ancak en çok atıf yapılan ülkeler sıralandığında A.B.D.’nin birinci sırada olduğu, onu Çin, İngiltere ve Türkiye’nin takip ettiği anlaşılmaktadır.

Tablo 6: Sorumlu Yazara Göre En Çok Yayın Yapan ve En Çok Atıf Alan Ülkeler

En Çok Yayın Yapan Ülke	Makale	En Çok Atıf Alan Ülke	Atıf
1. CHINA	588	1. USA	6863
2. USA	142	2. CHINA	5821
3. TURKEY	120	3. UNITED KINGDOM	3891
4. AUSTRALIA	42	4. TURKEY	1763
5. UNITED KINGDOM	36	5. AUSTRALIA	907
6. CANADA	22	6. CANADA	904
7. KOREA	18	7. KOREA	342
8. GERMANY	16	8. NEW ZEALAND	274
9. JAPAN	13	9. NETHERLANDS	248
10. SAUDI ARABIA	13	10. ITALY	244

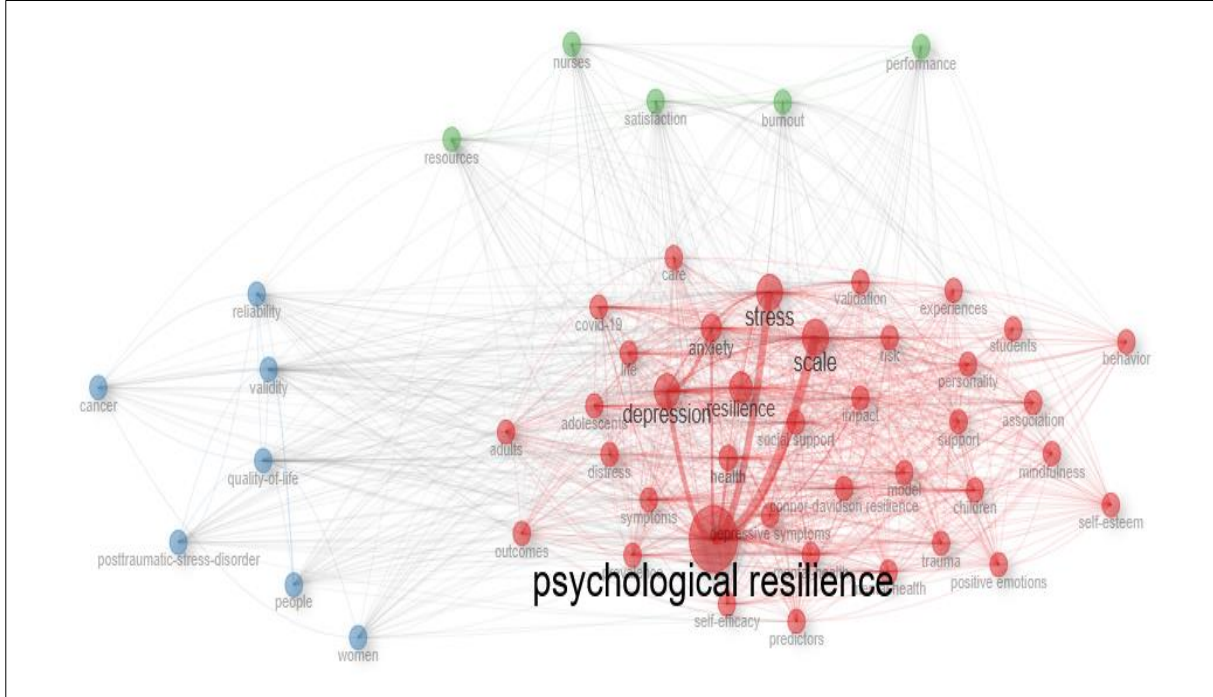
3.2. Bilimsel Alan Haritalama

Bilimsel alan haritalama belirli bir araştırma alanının yapısını değerlendirmeye odaklanmaktadır (Block & Fisch, 2020). Araştırma alanın yapısı ise kavramsal, entelektüel ve sosyal olmak üzere üç başlık altında incelenebilmektedir (Cobo et al., 2011). Bibliyometrik yöntemlerden ortak kelime analizi, alanın kavramsal yapısını ortaya koyarken; bibliyometrik eşleşme ve ortak atıf analizi entelektüel yapısını; eş yazar analizi ise sosyal yapısını ortaya koymaktadır (Zupic & Cater, 2015). Bu çalışmada da psikolojik dayanıklılık alanında yapılmış çalışmaların kavramsal, entelektüel ve sosyal yapısı ortaya koyulacaktır.

3.2.1. Kavramsal Yapı

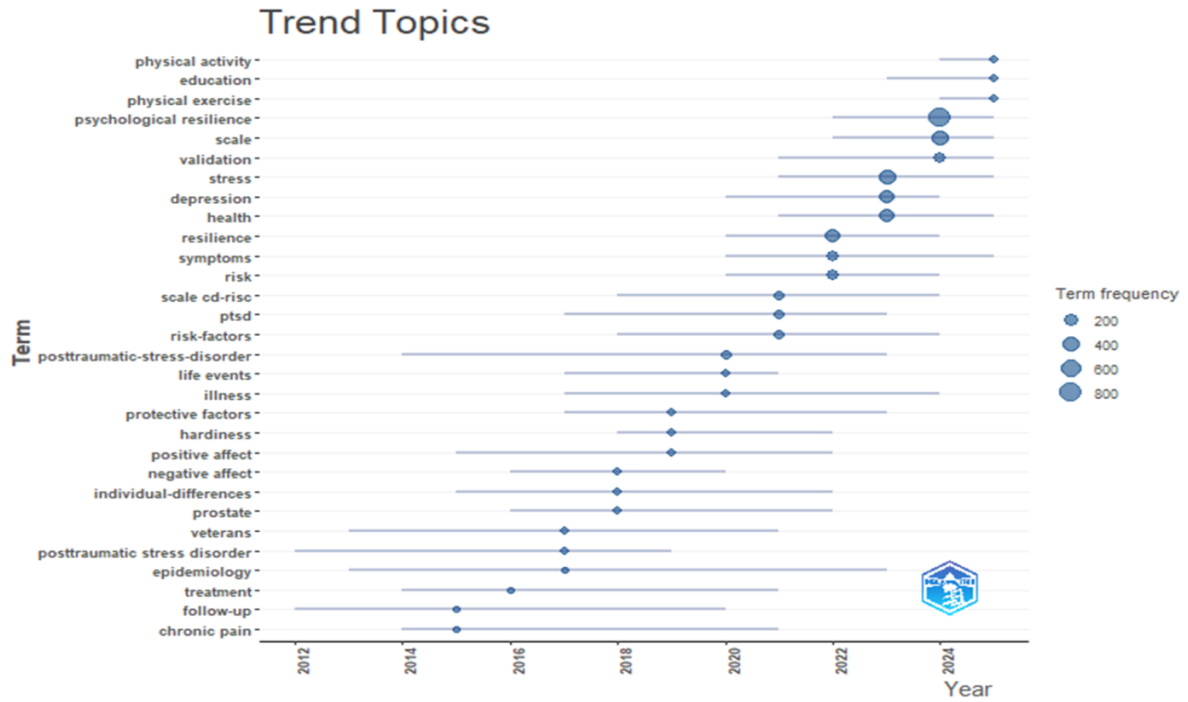
Yayınlarda stres, depresyon, sağlık, anksiyete, akıl sağlığı ve sosyal desteğin en çok kullanılan anahtar kelimeler olduğu tespit edilmiştir. Kavramsal yapıyı ortaya koyan ortak oluşum ağı anahtar kelimelerin üç farklı kümede toplandığını göstermektedir. Kümeler kırmızı, mavi ve yeşil renklerle temsil edilmektedir. Şekil 1’de ortak oluşum ağı verilmektedir.

Şekil 1. Ortak Oluşum Ağı

En fazla kelimenin yer aldığı kırmızı kümede stres, depresyon, anksiyete, ruh sağlığı, kişilik, sosyal destek gibi kelimeler yer almaktadır. Onu takip eden mavi küme yaşam kalitesi, travma sonrası stres bozukluğu, kanser gibi kelimelerden oluşmaktadır. Yeşil kümede ise tükenmişlik, tatmin, performans gibi kelimeler bulunmaktadır.

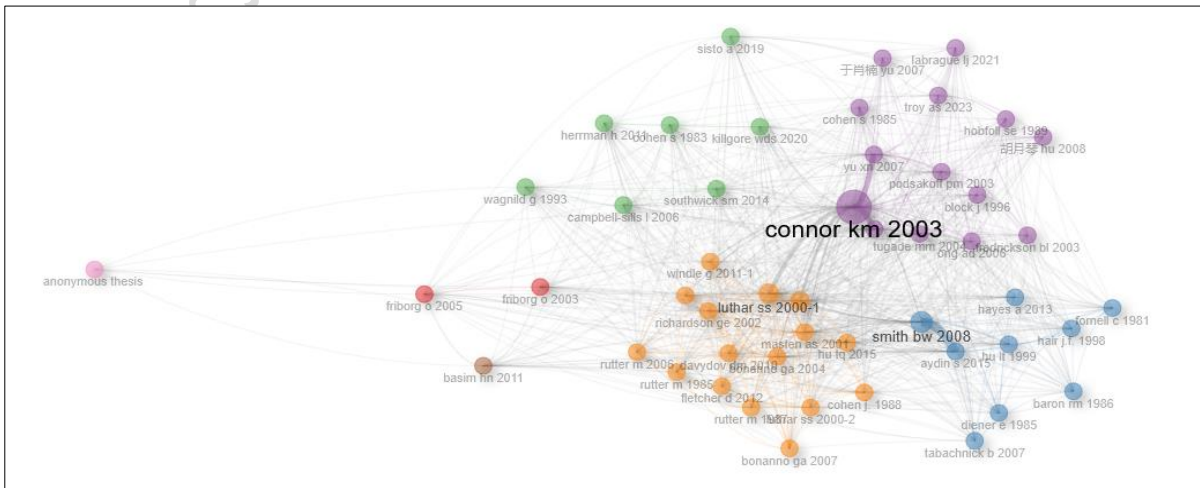
Anahtar kelimelerin konu eğilimi incelendiğinde yayın sayısının artış gösterdiği 2015 yılından bugüne alanla ilgili çalışmaların kronik ağrı, travma sonrası stres bozukluğu, epidemiyoloji, prostat, stres, depresyon, fiziksel aktivite ve egzersiz gibi konuların daha çok çalışıldığı görülmektedir. Grafik 1 alanla ilgili çalışmalarda kullanılan anahtar kelimelerin seyrini göstermektedir.

Grafik 1. Yıllara Göre Çalışmalarda Kullanılan Anahtar Kelimeler

Yayınlar da tespit edilen tabii olarak, en çok çalışılan konular “psikolojik dayanıklılık (863)” ve “ölçek (352)” olmuştur. Onu takiben 329 kere “stres”, 300 kere “depresyon”, 213 kere “sağlık”, 48 kere “travma sonrası stres bozukluğu”nun konu olarak çalışıldığı görülmektedir.

3.2.2 Entelektüel Yapı

Entelektüel yapıyı açığa çıkarmak için yazar düzeyinde ortak atıf analizi yapılmıştır. Ortak atıf analizi iki farklı çalışmanın her ikisinin de üçüncü bir çalışmaya atıf yapması durumunda oluşan ilişkiyi ortaya çıkarmaktadır (Duman, 2024). Bu şekilde birbirlerine doğrudan atıf vermeyen iki çalışmanın ilişkisi ortaya çıkarılmış olmaktadır (Zan, 2019). Yazar düzeyinde yapılan analiz sonuçları yazarların 7 farklı kümede toplandığını ortaya koymaktadır. Yoğunluğu en fazla olan ilk üç küme sırasıyla mor, mavi ve turuncu renkler ile temsil edilmiştir. Analiz sonuçlarını Şekil 2 göstermektedir.

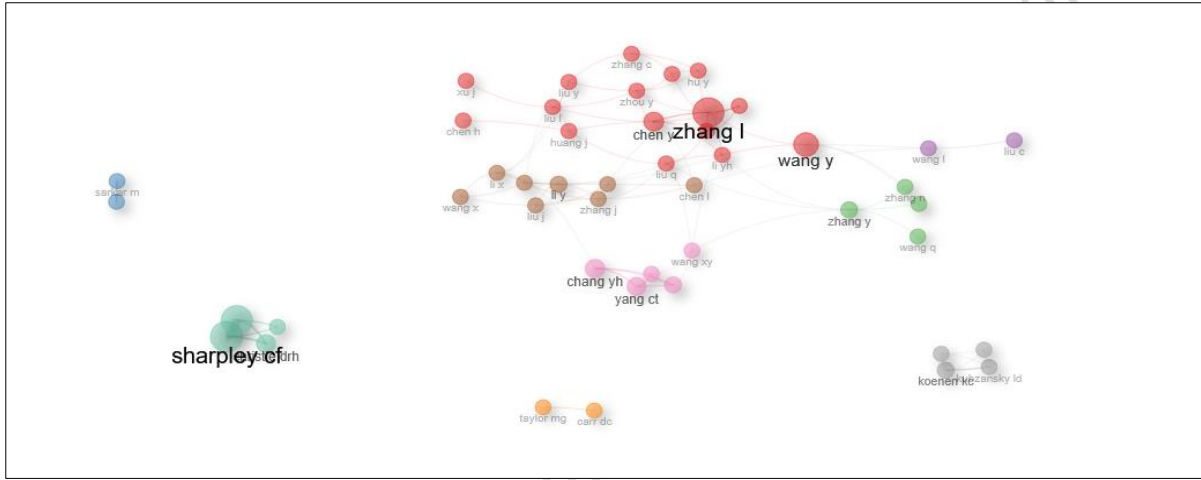
Şekil 2. Ortak Atıf Analizi

Ortak atıf analizinde iki nesne arasındaki ilişki bu iki nesnenin kaç kez ortak atıf verildiği sayısına dayandırılarak ortaya çıkarılmaktadır (Zan, 2019). Mor renkle temsil edilen en büyük kümenin en fazla ortak atıf alan yazarının K.M. Connor olduğu anlaşılmaktadır. Diğer iki kümede en çok ortak atıf alan yazarlar ise sırasıyla B.W. Smith ve S.S. Luthar'dır.

3.2.3. Çalışmaların Sosyal Yapısı

Araştırmanın bu kısmında psikolojik dayanıklılık çalışmalarının sosyal yapısı yazar ve ülke düzeyinde işbirliği ağı ile ortaya koyulacaktır. Analiz sonuçları yazar düzeyinde 9 farklı küme oluştuğunu göstermektedir. Yazar sayısı en fazla ilk üç küme kırmızı, kahverengi ve pembe renklerle temsil edilmektedir. Şekil 3 yazar düzeyinde iş birliği ağını göstermektedir.

Şekil 3. Yazar Düzeyinde İşbirliği Ağı

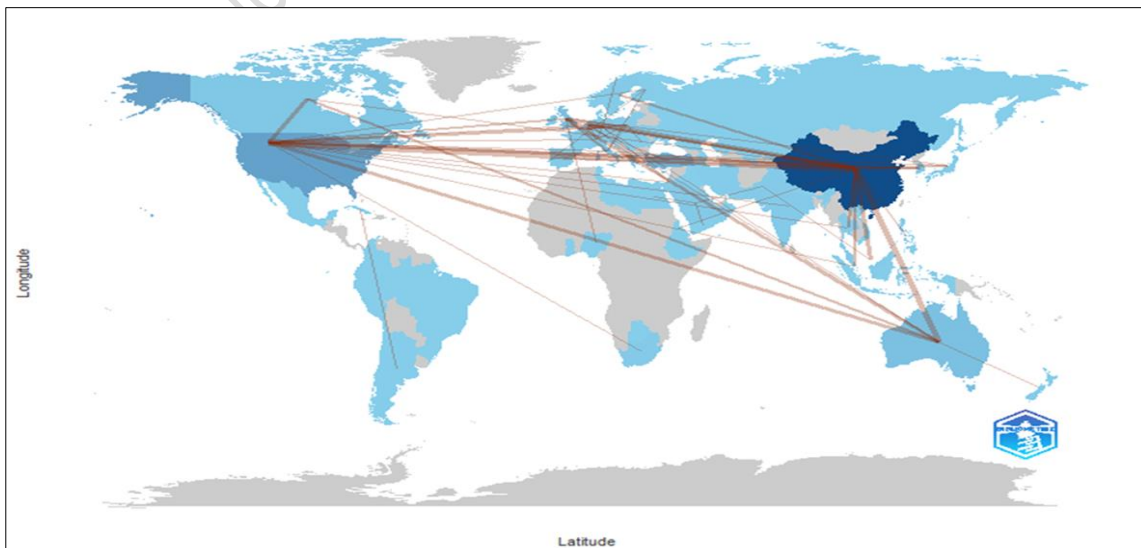

70

Sonuçlar en güçlü işbirliğine sahip yazarın kırmızı ile temsil edilen 1. kümede yer alan Zhang I. olduğunu göstermektedir. Yine aynı kümede Li Y.H. ve Chen Y. en güçlü işbirliğine sahip yazarlar olarak görünmektedir. Pembe renk ile temsil edilen 7. kümede bulunan Wang X. Y. de en güçlü işbirliğine sahip yazarlarlar içindedir.

Bir diğer açıdan sosyal yapıyı ortaya koymak üzere ülke düzeyinde işbirliği analizi yapılmıştır. Şekil 4 ülke düzeyinde işbirliği analizi sonuçlarını göstermektedir.

Şekil 4. Ülke Düzeyinde İşbirliği Ağı

Sonuçlar iş birliği konusunda lider ülkenin Çin olduğunu göstermektedir. Amerika ve Kanada'nın da diğer ülkelerle en çok işbirliği içinde bulunan ülkeler olduğu görülmektedir. Türkiye'nin ise Pakistan, Umman, Kıbrıs, Finlandiya, Macaristan, İngiltere ve İspanya ile işbirliği içinde olduğu tespit edilmiştir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada 1988 yılından 2025 yılına kadar yapılmış olan psikolojik dayanıklılık çalışmalarının kavramsal, entelektüel ve sosyal yapısını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Öncelikle yıllara göre yayın sayısı, en çok atıf alan yazar makale gibi ölçütler verilerek performans analizi yapılmıştır. Daha sonra kavramsal yapı ortak oluşum ağı, entelektüel yapı ortak atıf analizi, sosyal yapı da işbirliği ağı ile ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Yıllara göre kullanılan anahtar kelimelerin eğilimi de yayın sayısının dramatik bir şekilde artış gösterdiği 2015 yılından itibaren kronik ağrı, travma sonrası stres bozukluğu, epidemiyoloji, prostat, stres, depresyon gibi kelimelerin daha çok kullanıldığını ortaya koymaktadır. Web Of Science'nin sınıflandırması da dikkate alındığında da denilebilir ki psikolojik dayanıklılık daha çok psikiyatri, hemşirelik, klinik psikoloji, geriatri ve gerontoloji gibi insan sağlığı ile ilgili alanlarda araştırma konusu olmuştur. Örgütsel davranış konusundaki etkileri yeterince incelenmemiştir.

Psikolojik dayanıklılık çalışmalarının kavramsal yapısı anahtar kelimelerin birlikte bulunma sıklığını tespit eden ortak oluşum ağı ile ortaya koyulmuştur. Bu analize göre örgütsel davranış disiplininde sıklıkla değişken olarak kullanılan tükenmişlik, tatmin ve performans gibi kavramlar en küçük kümede yer almaktadır. Diğer iki kümede ise sayı bakımından daha fazla anahtar kelime bulunmakta olup bu kümeler genellikle tıp alanında ait anahtar kelimelerden oluşmaktadır. Bu durum da psikolojik dayanıklılık konusunun örgütsel davranış açısından sınırlı düzeyde çalışıldığını düşündürmektedir.

Entelektüel yapıyı ortaya koyan ortak atıf analizi sonucunda yazarların üç farklı kümede toplandığı görülmektedir. Bu üç kümenin en çok ortak atıf alan yazarları sırasıyla K.M. Connor, B.W. Smith ve S.S. Luthar olmuştur. Bir başka deyişle birbirine doğrudan atıf vermeyen iki farklı yazar tarafından en çok atıf yapılan yazar K.M. Connor'dur. Bu açıdan alandaki en etkin yazar olduğu söylenebilir.

Yazar düzeyinde işbirliği ağı analizi en güçlü işbirliğine sahip yazarın Zhang I. olduğunu göstermektedir. En çok makale üreten yazarın "Sharpley C. F.", en çok atıf alan yazarın "Sarkar M." olduğu hatırlanırsa alana katkı sağlayan yazarların işbirliği halinde olmadığı görülmektedir. Ülke düzeyinde işbirliği ağı analiz edildiğinde diğer ülkelerle en çok işbirliğinde bulunan ülkenin Çin olduğu tespit edilmiştir. Hem sorumlu yazar hem de ülkelere göre makale üretiminde Çin'in ilk sırada olmasının bu duruma yol açtığı söylenebilir. En çok atıf alan ülke ise Amerika'dır. Onu Çin, İngiltere ve Türkiye takip etmektedir. Türkiye, diğer ülkelerle işbirliğinde ilk sıralarda yer almamasına rağmen hem makale üretiminde hem de atıf açısından ilk üçte yer almaktadır. Türkiye'nin bu alandaki etkin ülkelerden biri olduğunu söylemek mümkündür.

Su ve arkadaşları (2023)'nin yaptığı bibliyometrik çalışmada dayanıklılık çalışmalarının beş konuya odaklandığı ortaya koyulmuştur: Covid-19 pandemisiyle ilişkili psikolojik dayanıklılık üzerine çalışmalar, psikolojik dayanıklılığı etkileyen faktörler, travma sonrası stres bozukluğu ile ilişkili psikolojik dayanıklılık, dezavantajlı bireylerin psikolojik dayanıklılığı üzerine çalışmalar ve psikolojik dayanıklılığın moleküler biyolojisi ve genetik temeli. Sonuç olarak bu sınıflandırma da psikolojik dayanıklılık çalışmalarının sağlıkla ilgili konulara odaklandığını ortaya koymaktadır.

Bu araştırmada psikolojik dayanıklılıkla ilgili bilimsel haritalama alışmaları Web Of Science veri tabanı ile sınırlı tutulmuştur. Diğer veri tabanlarından elde edilecek verilerle de bilimsel haritalama yapılabilir. Psikolojik dayanıklılığın örgütsel etkilerini ortaya koyacak daha ayrıntılı çalışmaların yapılması yararlı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Block, J. H., & Fisch, C. (2020). Eight tips and questions for your bibliographic study in business and management research. *Management Review Quarterly*, 70(3), 307-312. <https://doi.org/10.1007/S11301-020-00188-4>
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., & Herrera, F. (2011). Science mapping software tools: Review, analysis, and cooperative study among tools. *Journal Of The American Society For Information Science And Technology*, 62(7), 382-1402,.
- Duman, O. (2024). *Web of science'ta listelenen kodlama konulu eğitim araştırmalarının vosviewer ile bibliyometrik analizi*. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Fletcher, D., & Sarkar, M. (2013). Psychological resilience: A review and critique of definitions, concepts, and theory. *European Psychologist*, 18(1), 12-23. <https://doi.org/10.1027/1016-9040/A000124>
- Özcan, B., elikel, B. E., Erdoğan, R., Karadaę, M., Aydoędu, V., Uęurlu, F. M., Bozkurt, E., Turan, M., Koal, M., & Orhan, S. (2025). The effect of 12 weeks of basic soccer training on violence tendency, psychological resilience, social anxiety in 12-14 years old children. *Frontiers in Psychology*, 16. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1693298>
- Özdemir, S., Kin, Ö. K., & Gulbahar, E. (2025). Psychological resilience, perceived stress, and emotional eating behavior: Their impact on type 2 diabetes risk. *Annals of Clinical and Analytical Medicine*, 16(Suppl_03), 215-220. <https://doi.org/10.4328/ACAM.22938>
- Su, P., Yi, J., Chen, X., & Xiao, Y. (2023). Visual Analysis of psychological resilience research based on web of science database. *Psychology Research and Behavior Management*, 16, 465-481. <https://doi.org/10.2147/PRBM.S394693>
- Ulibarri-Ochoa, A., Macía, P., Ruiz-de-Alegría, B., García-Vivar, C., & Iraurgi, I. (2024). The role of resilience and coping strategies as predictors of well-being in breast cancer patients. *European Journal of Oncology Nursing*, 71(August 2024). <https://doi.org/10.1016/j.ejon.2024.102620>
- Zan, B. U. (2019). Doğrudan atıf, ortak atıf ve bibliyografik eşleşme yaklaşımlarına dayalı olarak araştırma alanlarının değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 14(2), 501-516. <https://dergipark.org.tr/pub/gopsbad/issue/51614/553033>
- Zupic, I., & Cater, T. (2015). Bibliometric Methods in management and organization. *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472.